

U kažnjeničkoj koloniji

Tomac, Krešimir

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Academy of Arts and Culture in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:251:413554>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-06-30**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Arts and Culture in Osijek](#)

SVEUČILIŠTE J. J. STROSSMAYERA ZA UMJETNOST I
KULTURU U OSIJEKU
ODSJEK ZA PRIMIJENJENU UMJETNOST
PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ
KAZALIŠNO OBLIKOVANJE

Krešimir Tomac

U kažnjeničkoj koloniji

ZAVRŠNI RAD

Mentorica: izv. prof. art. dr. sc. Saša Došen
Sumentorica: Sheron Pimpi-Steiner, ass.

Osijek, 2018.

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. O LUTKARSTVU	4
3. KRATKI SADRŽAJ	5
4. ANALIZA TEKSTA.....	6
5. POSTUPAK RADA.....	8
5.1.INSPIRACIJA	8
5.2.REALIZACIJA KARAKTERA	9
6. LIKOVNE I TEHNIČKE SKICE	12
7. MATERIJALI I IZRADA.....	16
8. ZAKLJUČAK	22
9. SAŽETAK.....	23
10. LITEREATURA	24

1. UVOD

"U kažnjeničkoj koloniji" je kratka priča češkog pisca Franza Kafke. Djelo je napisao 1914. godine kada je završila druga industrijska revolucija, a počeo Prvi svjetski rat. To vrijeme je uvelike utjecalo na njegov opus uopće. Kafka je opisao mračnu stranu sistema birokracije. U djelu ga je dočarao tako što je ispreplitao fantastiku sa stvarnošću. Takav književni postupak poznat je pod pojmom „magijski realizam". Navedeni pojam se u Kafkinim djelima javlja kroz neobične situacije u kojima birokracija nadvlada pojedinca, često u nadrealnom, zbrkanom okružju koji izaziva osjećaj izgubljenosti. Zbog takve specifične atmosfere u Kafkinom opusu, uveden je termin "kafkijanizam".

Moj zadatak bio je da istu atmosferu uprizerim kroz oblikovanje i izradu lutaka za potrebe predstave prema tekstualnom predlošku. Cijeli proces završnog rada sastojao se od perioda čitanja, shvaćanja, imaginacije, prvih skica i na kraju materijalizacije istih. Iz prvog čitanja sam shvatio da je djelo filozofski nastrojeno i da zahtjeva puno promišljanja. Nakon što sam analizirao ideju i smisao teksta, lakše sam mogao pristupiti likovnom oblikovanju i simboličkoj interpretaciji lica priče. Može se sa sigurnošću reći da je Kafkino razmišljanje i poimanje svijeta uopće, daleko ispred vremena u kojemu je živio. Tako je nedvojbeno predvidio današnji svijet birokracije, koji je Kafka u svojem djelu uspoređivao sa strojem.

U ovome završnom radu bavim se likovnošću i tehnologijom lutaka. Osnovna im je podjela po načinu animiranja, pa razlikujemo: ručne lutke, štapne lutke i lutke na koncima. Ručne lutke se dijele na ginjole i zijevalice, zatim lutke na štapu od kojih se razlikuju lutke za kazalište sjena, stolne lutke te javajke. Prije svega razmišljao sam o vrsti lutke koju ću izraditi, i odlučio sam se za stolnu lutku. Način animiranja stolnih lutaka bio mi je najprihvatljiviji za izvedbu ovog komada. Odnos lutke i animatora ovisi o načinu animacije, pa je ovom tehnikom vidljiv animator, i na taj način vidimo emociju koju će kroz lutku prenijeti.

2. O LUTKARSTVU

Lutkarstvo je jedinstvena umjetnička forma. Možemo sa sigurnošću reći da lutkarstvo objedinjuje gotovo sve umjetnosti u sebi. Zbog toga je cijelo lutkarsko kazalište kao mali svijet koji je metafora stvarnoga. Isto kao i glumačko kazalište, lutkarsko kazalište ima dugu tradiciju koja seže u daleku prošlost. Sadrži sve elemente glumačkog kazališta, ali ih razlikuje jedino lutka. Lutka kao predmet služila je u ritualne ili religijske svrhe, a imala je i prosvjetiteljsku i edukativnu svrhu. Simbiozu čovjeka i lutke možemo promatrati iz naših djetinjstava, kada smo od početka razvijali maštu kroz igru s lutkom.

U dječjoj igri skrivača nikla je i svakodnevno niče kazališna igra skrivača, koja ima istu temeljnu oznaku u obrednim plesovima, u plesnim igrama primitivnih naroda.¹

Čak su i drvenim Rimljanima i Grcima lutke služile kao jedan oblik zabave jer su im koristile za prepričavanje legendi i narodnih priča. Lutkarstvo se kroz povijest borilo s raznim nedaćama društvenog i političkog života. Na taj način je očvrstnulo jer je lutka postala sredstvom otpora svakidašnjim nemirima. Iz povijesnog konteksta, imamo primjer gdje su vlasti zadirale u kazališta i pozivale na cenzuru:

Ipak su posebno držale na oku sve što se ticalo morala, tako da su dvije predstave, *Il Guarani* i *Oko svijeta u osamdest dana*, bile zabranjene. Navedeni je razlog bio da su neki od drvenih likova ovih drama u braku s pripadnicima druge rase i vjere.²

Naravno, lutkarstvo nije jedina umjetnička grana koja se susrela sa mračnom stranom političkih ideologija, zato sam i odabrao djelo „U kažnjeničkoj koloniji“. Kroz cijeli Kafkin opus osjetimo konstantnu borbu i neslaganje sa sistemom, te sam zbog toga u ovom djelu vidio priliku da kroz lutkarski pristup, likovnim rječnikom pokažem kafkijansku atmosferu.

---

¹ Mrkšić, Borislav. *Drveni osmijesi*. Zagreb: MČUK, 2006., str. 10.

² Jurkowski, Henrik. *Povijest europskog lutkarstva*. Zagreb: MČUK, 2007., str. 144.

3. KRATKI SADRŽAJ

Radnja počinje kada putnik dolazi u kažnjeničku koloniju. Pozvao ga je zapovjednik kolonije da svjedoči smaknuću koje će biti izvršeno nad zatvorenikom. Zatvorenik je osuđen, jer prema mišljenju nadređenih nije poštivao svoju dužnost. Prethodni zapovjednik kolonije napravio je stroj za smaknuća koji je bio potpuno mehanički, kako bi bez ikakve ljudske intervencije ubio čovjeka u roku dvanaest sati. Oficir detaljno opisuje stroj, no putnik ne pokazuje prevelik interes. Stroj ima sposobnost da tijekom mučenja na tijelo osuđenika upisuje zakon koji je prekršio. Oficir s divljenjem promatra stroj i moli putnika da ga barem kritizira ili komentira. Na kraju ga moli da se kod zapovjednika zauzme za stroj jer želi da isti ostane u funkciji. Putnik se ne slaže s oficijom jer i sam vidi da je takva metoda smaknuća preokrutna. Na kraju oficir predaje samoga sebe na stroj jer želi očuvati smisao i bitak stroja. No, upravo pri njegovu smaknuću stroj ne radi ispravno. Nakon nekoliko trenutaka, stroj krene s čudnim radom, ispušta čudne zvukove i umjesto da ga obrađuje dvanaest sati, samelje ga u nekoliko sekundi. Putnik odmah napušta koloniju.

4. ANALIZA TEKSTA

U svojoj analazi kratke priče „U kašnjeničkoj koloniji“ napomenuo bih kako je Kafka u svoje vrijeme bio izrazito svjestan svijeta koji ga okružuje. Htio je pokazati odnose u kojima i sam sudjeluje. Kroz djelo se prožima igra moći, koja je opisana kroz međuodnos likova i pokazuje kako jedan lik vježba svoju moć nad drugim. Kafkina začudnost javlja se onog trenutka kada lik prihvaća svoju ulogu u igri. Lik putnika je prikazan kao otpor discipliniranoj moći, koju predstavlja oficir. Pojavljuje se u koloniji bez percepcije o boljem, lošijem ili drugačijem, samo dolazi kako bi u slučaju potrebe komentirao ili kritizirao svrhu kašnjeničke kolonije. Odmah na početku djela uvedeni smo u žarište mjesta događaja:

“Čudan je to aparat“, reče oficir istraživaču i obuhvati u neku ruku zadivljenim pogledom aparat, premda mu je bio dobro poznat.³

Već je ovdje vidljivo koliko je velika opsesija oficira strojem. Toliko je ospjedit da ga se ne može zasititi. Isto tako je ovisan i opčinjen bivšim zapovjednikom kolonije, koji je mrtav. Od njega je preuzeo svu odgovornost i filozofiju kolonije. Ipak, oficir ne mari za pravila svog prethodnika, jer se kroz tekst otkriva kako oficir ipak ne poznaje sve tajne stroja. Isto tako, osjeti se njegova nesigurnost samim time što je davao sve više ovlasti putniku, strancu koji je tek došao i koji bi trebao odlučiti o sudbini stroja. Oficir je ujedno sudac i krvnik, i zbog toga se na kraju poistovjećuje sa strojem. U djelu nadalje vidimo konkretan primjer oficirovog poistovjećivanja sa strojem. Kako sam ranije naveo, disciplinirana moć živi kroz oficira. Iako se putnika smatra sredstvom otpora, u djelu na trenutak i sam priznaje kako nije kompetentan suditi o sudbini samog stroja:

Putnik premišljaše: uvijek je opasno odlučno se uplitati u tuđe prilike. Niti je građanin kašnjeničke kolonije, niti građanin države kojoj ona pripada. Kada bi sada osudio smaknuće ili čak pokušao da ga osvjesti, mogli bi mu reći: 'Ti si stranac, budi miran.' Na to ne bi mogao ništa odgovoriti, već samo nadometnuti da u tom slučaju sam sebe ne razumije, jer putuje samo s namjerom da promatra, ni u kom slučaju, možda, zato da izmjeni strane sudske postupke.⁴

Putnikovo mišljenje oficiru je od velike važnosti jer je tražio smisao za opstanak kolonije. Već sam naveo da su oficir i stroj povezani, tako da je vrlo neizvjesna budućnost stroja.

---

³Kafka, Franz. *Pripovijetke*. Zagreb: Zora, 1968., str. 151.

⁴Kafka, Franz. *Pripovijetke*. Zagreb: Zora, 1968., str. 161.

Samim time zaključuje se koliko je bitna putnikova riječ. Kada se govori o egzistencijalnosti, ne vidi se konkretna zainteresiranost od strane oficira i putnika prema zatvoreniku. Sasvim im je svejedno i ne mare za njegov život. Jedno je znano, da putnika zanima samo koja su prava zatvorenika i zna li uopće zašto je osuđen:

Putnik je mnogo što želio pitati, ali gledajući čovjeka, samo upita: 'Zna li svoju osudu?' 'Ne zna' opet će oficir, časak oklijevaše kao da od putnika želi obrazloženje njegova pitanja, i onda reče: 'Ne bi ništa koristilo da mu se to saopći. Ta saznat će sve na svome tijelu.' Putnik već htjede da umukne kadli osjeti kako se osuđenikov pogled obraća njemu; kao da je pitao može li se suglasiti s opisanim postupkom. Zato se putnik, koji se već bio natrag zavalio, opet nagne naprijed te još upita: 'Ali, da je uopće osuđen, to valjda zna?' 'Ni to ne zna', uzvratu oficir, osmjehujući se putniku, kao da očekuje od njega još nekoliko čudnovatih objavljenja.⁵

Najbitnije je bilo da se kazna izvrši čisto i po svim pravilima. Prilikom izvršenja iste, oficir je zatvoreniku nagurao pusteni čep u usta, što je ovome pri stavljanju u usta odmah izazvalo povraćanje:

Tada putnik začu bijesni povik oficira. On je upravo, ne bez muke, osuđeniku ugurao u usta pusteni čep, kada je ovaj u neodoljivoj navali mučnine sklopio oči i povratio. Oficir ga žurno trgne sa čepa uvis i htjede da mu glavu okrene prema jami; no bijaše odveć kasno, bljuvotina se već cijedila niz stroj.⁶

Tu se može prvi put primjetiti oficirovo nezadovoljstvo uvjetima u kojima se izvršava kazna nad osuđenikom. Prljanje stroja bila je velika pogreška jer čista provedba kazne zahtijeva zabranu jela osuđeniku najmanje jedan puni dan prije izvršenja kazne. Kako bi se kazna nesmetano provela, da bi bila ispravna, određeni uvjeti moraju biti zadovoljeni. Oficir je zbog svoje nemarnosti zaboravio osnovna pravila kao što su novi dijelovi (remeni, pusteni čep).

Oficir je nesvjestan činjenice da mu je cijela uloga pretvorena u discipliniranu moć. Bio je zaokupljen i zaslijepljen cijelom svojom ulogom u koloniji. Zbog toga je i naivan, pa se na kraju dobrovoljno predaje stroju i dopušta da ga ubije za samo par sekundi rada, a ne tijekom dvanaest sati, koliko je predviđeno.

---

⁵Kafka, Franz. *Pripovijetke*. Zagreb: Zora, 1968., str. 155.

⁶Kafka, Franz. *Pripovijetke*. Zagreb: Zora, 1968., str. 161, 162.

5. POSTUPAK RADA

5.1. INSPIRACIJA

Nakon što sam prvi put pročitao djelo, nije mi bilo lako odmah odlučiti kako će likovi izgledati. Karakteri su sami po sebi samozatajni i misteriozni. Kasnije sam istraživao ostale reference i filozofske osvrtne na tekst. Upravo to mi je uvelike pomoglo da pobliže upoznam sve likove. Na taj način su slike likova dolazile postepeno. Isto tako sam i skice crtao postepeno. Kod likova sam slijedio njihov način razgovora i količinu riječi koje izgovaraju. Naravno, jako je važno koju ulogu nose u djelu, ali je isto tako bitno kako se nose s tom ulogom. Karakter oficira većinom određuje turobnu i napetu atmosferu cijeloga djela. Često ispituje sebe i nazočne, vodi i pokreće dijaloge koji stalno osciliraju. Prateći njegov lik i ponašanje, tražio sam likovnu inspiraciju u oficirima i feldmaršalima iz Prvog svjetskog rata.

Slika I. Nadahnuće s interneta⁷

---

⁷ <https://i.pinimg.com/originals/f2/db/44/f2db4438fa962ddc5c4cc5d8e65a16a0.jpg> , datum posjeta: 8.9.2018.

5.2. REALIZACIJA KARAKTERA

Oficir

Oficir je pristupom prema dijalozima ostavljao dojam glasnog i grubog čovjeka. Vodio je često začuđujuće dijaloge, pa je tako pokazivao nesigurnost i strah. Kao takav, ostavio je dojam isfrustrirane i eksplozivne figure. Kada sam vizualizirao karakter, dobio sam ozbiljno lice na kojemu se vidi crta ludosti. Kako sam naveo, istraživao sam fotografije vojnika iz Prvog svjetskog rata. Na kraju sam i primijenio lice starog i iskusnog oficira.

Oči sam nacrtao različite i time se dodaje nota ludosti i stresa. Što se tiče oslikavanja, u konačnici sam se koristio jarkim bojama.

Slika II. Skica: glava lutke: Oficir

Putnik

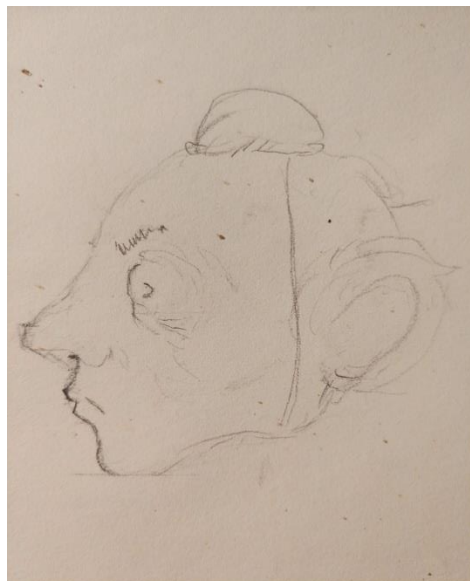
Putnik mi se činio jako samozatajan i tajnovit. Sama njegova uloga u djelu, svjedočenje smaknuću, komentiranje stroja, ne ostavlja puno prostora kako bi ga se karakterno odredilo. No, na kraju sam shvatio kako je njegova uloga izrazito bitna jer na kraju određuje sudbinu same kolonije.

Nije se zauzimao za stroj, smatrao ga je bizarnim, ali na kraju nije pokazao konkretan stav. Kao jedna od glavnih vodilja, bila je ideja da ga uprizorim kao samog Kafku. Za time sam posegnuo iz razloga što je lik i opisan tako, kao izviđač koji promatra cijelo okruženje i situaciju. Isto tako zamišljao sam i samog pisca koji je u svojoj glavi imao cijelo djelo i to mi se najviše podudaralo s istraživačem.

Inspiracija mi je bila i Kafkina ozbiljnost i prodoran pogled. U tehničkim skicama nisam kopirao izgled pisca, nego sam ga prilagođavao.

Vojnik

Vojnikov zadatak u djelu bio je budno motrenje i njegovanje stroja. U par navrata je zaspao, pa ga je oficir pogodio velikim kamenom. Isto tako se pokazuje usporedba s kažnjenim vojnikom, koji je napravio sličnu grešku, pa je za istu dobio smrtnu kaznu. Uprizorio sam ga kao čovjeka koji ima nesiguran i tupi pogled. Pisac ga opisuje kao šepRTLju, koji ni sam ne zna koja mu je zapravo svrha u koloniji, i zašto je uopće tamo.

Slika III. Skica: glava lutke: Vojnik

Zatvorenik

Zatvorenik je kaznu zaslužio jer je zaspao na dužnosti i time je uvrijedio nadređene. Sama težina kazne za učinjeno djelo je enormna. Kafka time automatski postavlja čitatelju pitanje: trebamo li ga žaliti? Naravno, žalio sam ga jer je bio žrtva sistema koji se poigravao njegovom sudbinom. Pisac se kasnije poigravao s njegovim karakterom, davao mu je životnjska obilježja, čak nije niti jednu riječ izustio tijekom djela. Proizvodio je nejasne glasove i pokazivao je čudne izraze lica. Zamislio sam ga kao da je upravo on produkt cijelog sistema koji ga je tlačio. Bilo mu je čak svejedno hoće li biti pogubljen ili ne. Bio je zapravo najbolje utjelovljenje jednog roba. Isti taj koji je cijeli život služio sistemu. Tražio sam inspiraciju u najpoznatijim slikama poput: „Vožnja za slobodu“, „Crnački život na jugu“ Eastmana Johnsona, i „Brod s robljem“ Williama Turnera, koju sam i izabrao.

Slika IV. William Turner: "Brod s robljem"⁸

---

⁸ William Turner: "Brod s robljem": <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/2/26/Slave-ship.jpg/300px-Slave-ship.jpg>, 8.9.2019

6. LIKOVNE I TEHNIČKE SKICE

Nakon što sam odabirom boja i izrazom lica odredio sve karakere, slijedila je faza osmišljavanja kostima za sve likove. Za kostim sam također tražio inspiraciju u njemačkim feldmaršalima iz perioda Prvog svjetskog rata. Povijesne ličnosti imale su puno kompleksnije odore s puno detalja. U svojim skicama držao sam se pojednostavljene forme, kako bi se iz kroja i boje kostima lako moglo iščitati da lutka predstavlja visokog časnika.

Slika V. Skica oficira

Kostim zatvorenika je najjednostavniji, jer predstavlja običan komad odrpane tkanine koja pokriva tijelo. Na taj način sam htio naglasiti veliku razliku između oficira i zatvorenika. Isto tako je vidljivo kako jadno i iscrpljeno može izgledati lik koji je bio žrtva sistema kojemu je služio. Također nam je jasniji čin potlačenosti i gaženja od strane oficira.

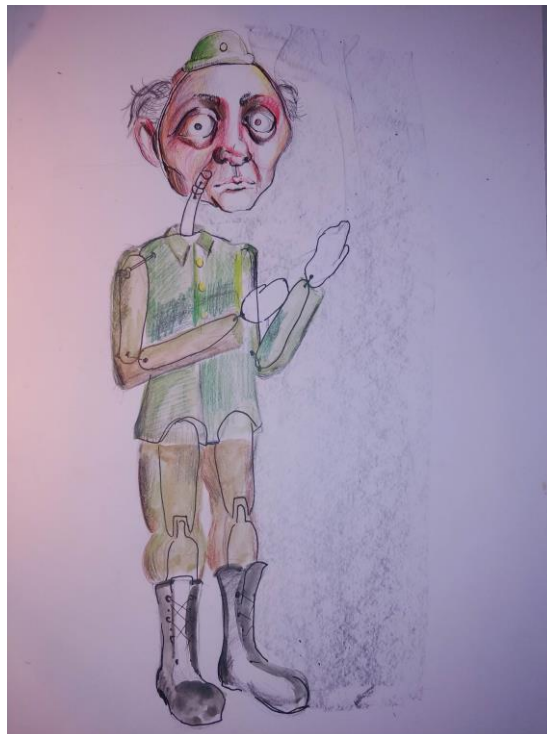

Slika VI. Zatvorenik

Najprije sam kompletirao sve likove koji su bili već u koloniji i očekivali putnikov dolazak. Na taj način sam si mogao zamisliti posebnu atmosferu koja je vladala između likova kolonije. To je također utjecalo na izgled njihovih karaktera. Inspiraciju za skicu vojnika sam također našao na dokumentiranim fotografijama Prvog svjetskog rata. Kostim čine crne vojničke čizme, koje sežu sve do koljena, te već navedena jednostavna vojnička odora i šljem.

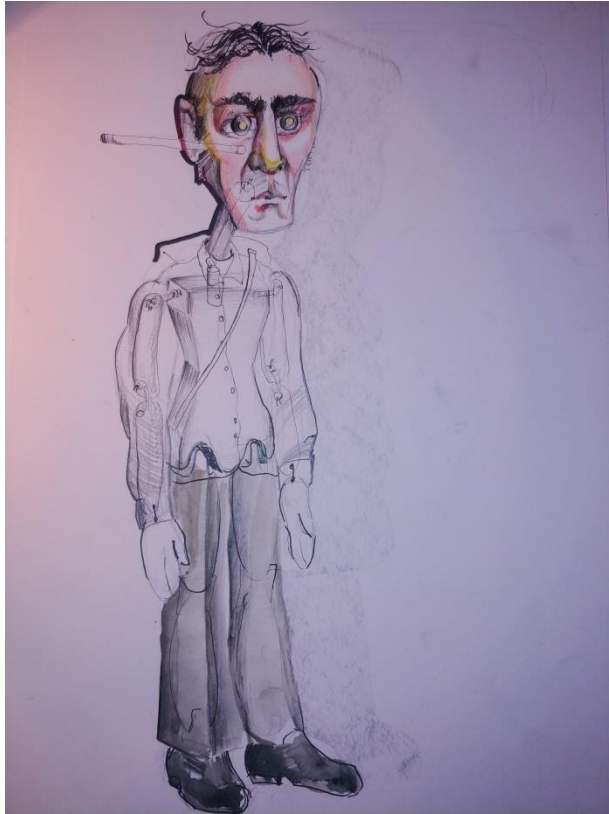
Slika VII. Nadahnuće s interneta⁹

Slika VIII. Skica vojnika

⁹ <https://thehistorybunker.co.uk/image/cache/catalog/1German1916-875x1000.jpg> , datum posjeta: 8.9.2018

Putnikova pojava je sama po sebi već bila neobična. Razlog tome je taj da je kolonija funkcionirala na sebi svojstven način sve do putnikova dolaska. Zamišljao sam ga kao običnog slugu birokracije, koji ima crne štofane hlače i običnu bijelu košulju.

Slika VIII. Putnik

7. MATERIJALI I IZRADA

Kada sam odabrao tehniku stolnih lutaka, krenuo sam razmišljati o njihovoj materijalizaciji. Pri odabiru materijala razmišljao sam o stiroporu, glini i kaširanju. Prvo sam oblikovao portrete u glini. Oblikovao sam ih po skicama koje sam nacrtao. Poželjnije je da imaju veću glavu naspram tijela, jer glavne osobine karatera prvo vidimo na licu i u očima.

Slika VIII. Modeliranje zatvorenika

Slika IX. Prvi sloj kaširanja

Kasnije sam obložio samoljepljivu foliju preko cijele glave i utisnuo svaku poru reljefa.

Preko folije sam iskaširao oko četiri sloja papira, kako bih dobio što deblji i čvršći kaširani sloj. Osušeni sloj potom sam odvojio od gline, na način da sam ju odrezao na dvije polovice. Nakon toga sam ih spojio i dobio šuplju iskaširanu glavu. Kada sam ih spajao, u šupljinu glave sam stavio komad stiropora kako bih kasnije mogao u stiropor mogao uljepiti drvenu tiplu za spoj glave i vrata. Taj proces sam primijenio na sve četiri lutke.

Kada sam spojio i završio kaširane pozitive, mogao sam početi s oslikavanjem. Prvo sam morao nanijeti temeljnu boju - mješavinu fasadne boje i malo ljepila za drvo.

Slika X. Proces odvajanja kaširanog sloja od gline

Slika XI. Sloj fasadne boje

Na baznu boju sam lagano mogao nanijeti sjene, linije i boje, koje su određene već na skici. Veću površinu glave sam oslikavao sa spužvicom, a datalje kistovima i markerima.

Slika XII. Oslikavanje glave

Na svim lutkama sam kaširao glavu, ruke, trup i obuću. Udove sam oblikovao od drvenih tipli i spajao ih tapetarskom trakom, kako bih dobio pokretne zglobove, samo što sam za vrat umjesto tapetarske trake koristio gumene uzice.

Slika XIII. Izrađeni udovi od gurni i drvenih tipli

Obuću sam modelirao u glini i odmah preko gline kaširao, jer mi je glina služila kao uteg. Veličina obuće na lutkama koju sam izradio bila je optimalna, jer bi u suprotnom glina bila pre teška i onda ne bi imala pravilnu funkciju utega.

Slika XIV. Iskaširane čizme

Nakon što sam izradio sve dijelove lutaka, krenuo sam izrađivati kostime za lutke. Sve dijelove mogao sam spojiti kada sam imao gotove kostime. Kada sam sašio kostime, prvo sam ugurao udove u rukave i u hlače, pa sam ih tako mogao spojiti s torzom. Iznimka je bio zatvorenik, jer je on imao najjednostavniji kostim.

Slika XV. Spojeni djelovi lutke s kostimom

Tek kada je lutka bila odjevena, mogao sam spojiti glavu s trupom, jer bi mi ranije stvarala problem kod oblačenja i spajanja lutke. Za kraj su slijedili detalji, poput crtanja ukrasa, dodavanja dugmadi i pertli na obuću.

Slika XVI. Vojnik

Slika XVII. Oficir

Slika XVIII. Putnik

Slika XIX. Zatvorenik

7. ZAKLJUČAK

Od odabira samog djela pa sve do razmišljanja o istom, rad na završnom radu mi se dugo činio kao veliki izazov. Nakon što sam ustanovio da želim raditi djelo „U kažnjeničkoj koloniji“, vrlo brzo sam promišljao o mogućnostima likovne interpretacije djela u lutkarskom mediju. Za ovaj zadatak sam bio prepušten vlastitoj slobodi izražavanja, ali sam dobio odgovornost da isti izražaj opravadam.

Svaki projekt mi je donosio otkrivanje novih materijala, izrade istih, nove ideje, pomicanje vlastitih granica. Kroz tri godine studiranja na Preddiplomskom sveučilišnom studiju kazališno oblikovanje naučio sam puno o tehnologiji lutaka, o likovnosti općenito, i ono najvažnije; slobodi vlastitog izričaja.

Nakon prvog čitanja djela, nije mi bilo dovoljno i zadovoljavajuće zamisliti prvi izgled likova. Morao sam zagrebat i ispod površine kratke priče i istražiti njenu znanstvenu stranu.

Tako sam otkrio knjigu "Franz Kafka and Michel Foucault: Power, Resistance, and the Art of Self-creation" Nicholasa Dungeya. Kroz tu knjigu sam mogao bliže upoznati Kafkino viđenje svijeta i odnose likova u njegovim djelima. Istraživanje i usvajanje značajki iz Dungeyevе knjige uvelike mi je pomoglo da krenem osmišljavati karaktere i svijet koji ih okružuje. Drago mi je da sam odabrao ovo djelo, jer sam se uvjerio da se kroz lutkarstvo može usitinu sve uprizoriti.

8. SAŽETAK

„U kažnjeničkoj koloniji" je kratka priča češkog pisca Franza Kafke. Moj zadatak bio je da uprizorim "kafikijansku" atmosferu kroz oblikovanje i izradu lutaka prema tekstualnom predlošku. Kada sam analizirao ideju i smisao teksta, lakše sam mogao pristupiti likovnom oblikovanju i simboličkoj interpretaciji lica priče.

Radnja djela počinje kada putnik dolazi u kažnjeničku koloniju. Pozvao ga je zapovjednik kolonije da svjedoči smaknuću koje će biti izvršeno nad zatvorenikom. Oficir putniku detaljno opisuje stroj i njegovu funkciju. Prilikom izvršenja kazne putnik dovodi u pitanje bitak samog stroja. Kada je oficir shvatio da je opstanak stroja doveden u pitanje, moli putnika da se zauzme za stroj, ali ovaj odbija. Na kraju dijela oficir se predaje stroju, kako bi sačuvao smisao i ideologiju kažnjeničke kolonije i zatim umire.

Nakon što sam prvi put pročitao djelo, nije mi bilo lako odmah odlučiti kako će likovi izgledati. Karakteri su sami po sebi samozatajni i misteriozni. Kasnije sam istraživao ostale reference i filozofske osvrtne na tekst, kako bih dobio približnu viziju likova. Nakon tehničkih skica i razrade karaktera, počeo sam materijalizirati lutke. Pri odabiru tehnike stolnih lutaka, krenuo sam razmišljati o materijalu istih. Prvo sam počeo s modeliranjem glave, zatim sam ju kaširao. Kada su glave bile gotove, mogao sam ih oslikati po tehničkim skicama. Kada sam izradio udove i torzo, mogao sam krenuti u izradu kostima. Sve dijelove sam mogao spojiti tek kada je svaka lutka imala svoj kostim.

Ključne riječi: lutka, lutkarstvo, Franz Kafka, stolna lutka, U kažnjeničkoj koloniji

9. LITERATURA:

1. Mrkšić, Borislav. *Drveni osmijesi*. Zagreb: MČUK, 2006.
2. Jurkowski, Henrik. *Povijest europskog lutkarstva*. Zagreb: MČUK, 2007.
3. Kafka, Franz. *Pripovijetke*. Zagreb: Zora, 1968.

Izvori s interneta:

<https://i.pinimg.com/originals/f2/db/44/f2db4438fa962ddc5c4cc5d8e65a16a0.jpg>, 8.9.2018

<https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/2/26/Slave-ship.jpg/300px-Slave-ship.jpg>,
8.9.2018

<https://thehistorybunker.co.uk/image/cache/catalog/1German1916-875x1000.jpg> , 8.9.2018